

Dnr S2017/03349/FST

Socialdepartementet

Enheten för familj och sociala tjänster

**Betänkande På lika villkor! Delaktighet, jämlik och effektivitet i
hjälpmedelsförsörjningen
(SOU 2017:43)**

Svenska logopedförbundet (Slof) tackar för möjligheten att svara på remissen.

Sammanfattning

Slof välkomnar utredningens förslag om utökning av förordningen (2016:400) om statsbidrag för personalförstärkning inom elevhälsan så att statsbidrag även kan ges för anställning av logoped i elevhälsan. Däremot anser förbundet att skrivningen om att ansökningar som gäller arbetsterapeut, fysioterapeut och logoped ska prioriteras lägre än andra ansökningar gör förslaget verkningslöst. Liknande förslag till utökning av förordningen (2016:400) har givits i betänkande SAK - *Samordning, ansvar och kommunikation – vägen till ökad kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar* (SOU 2016:46), men utan skrivningen om lägre prioritering av ansökan om statsbidrag för anställning av logopeder. Vidare ställer sig Slof positiva till förslaget att tillsätta en utredning för att ur ett helhetsperspektiv utreda förebyggande och främjande arbete riktat till barn och unga.

**Utökning av Förordning (2016:400) om statsbidrag för personalförstärkning inom
elevhälsan och när det gäller specialpedagogiska insatser och för fortbildning när det
gäller sådana insatser**

Genom verbalt språk, och andra sätt att kommunicera språkligt innehåll, förmedlar skolan kunskap. Logopeder är den yrkesgrupp som har kompetens kring både språk, kommunikation och kommunikationshjälpmedel. Logopeder förskriver, provar ut och följer upp olika kommunikationshjälpmedel. Detta oavsett orsaken till den kommunikativa svårigheten. I skolan är kunskapen om kommunikativ tillgänglighet, anpassning och stöttning av kommunikation och kommunikationshjälpmedel bristande. Utprovning, anpassning och kompetenshöjande åtgärder till den pedagogiska personalen kring kommunikationssvårigheter och hjälpmedel är inte en engångsinsats kring någon elev. Elevens förutsättningar ändras, personal byts ut och undervisningssituationer förändras hela tiden. Detta innebär att insatser gällande kommunikationshjälpmedel behöver göras återkommande och kontinuerligt. Behovet av logopedisk kompetens inom skolan, via elevhälsan, är stort. I betänkandet SAK - *Samordning, ansvar och kommunikation – vägen till ökad kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar* (SOU 2016:46) finns formulerat en bedömning gällande statsbidrag för personalförstärkning inom elevhälsan

och skollogopeder (s. 281) som vi anser sammanfattar behovet på ett lämpligt sätt. I SAK blir det tydligt att logopeder gynnar många elever, inte bara de i behov av hjälpmedel. I SAK konstateras att logopeder och talpedagoger är de yrkeskårer, utanför de lagstadgade, som oftast anställs i elevhälsan. Detta pekar på att skolan redan upplever ett behov av logopeder i skolans elevhälsa.

Förslaget om att utöka statsbidraget för att förstärka elevhälsan med arbetsterapeut, fysioterapeut och/eller logoped är en bra start, men med nuvarande formulering inte tillräcklig för att göra en skillnad för elever med kommunikationssvårigheter och behov av kommunikationshjälpmedel. Förbundets invändningar är följande:

- Risken för att kommuner i Sverige ska agera olika gällande ansökan av statsbidrag är stor. Detta bidrar inte till utvecklingen mot en likvärdig skola och elevhälsa på ett nationellt plan. Redan idag ser vi att tillgängligheten till logopeder inom kommunal regi skiljer sig markant mellan olika kommuner. Detta påverkar elever med behov av kommunikationssvårigheter negativt i hög grad.
- Statsbidrag söks per år vilket kan leda till kortsiktiga lösningar. Risken är att förslaget endast leder till visstidsanställningar som gör det svårt att locka kompetent personal. Detta är inte optimalt för varken elev eller den som anställs. Elever med svårigheter, oavsett svårigheternas art, behöver personliga, kontinuerliga och trygga relationer för att förändring ska uppnås.

Bedömning gällande stöd till barn och unga

Vidare är Slof även positiva till förslaget att en utredning tillsätts för att ur ett helhetsperspektiv utreda förebyggande och främjande arbete riktat till barn och unga. När berörda yrkesgrupper genomför detta arbete inom respektive kår är det lätt att resultaten ej sprids utanför det egna området. Vi välkomnar därför att man tittar på till exempel tillgänglighet med hänsyn till alla berörda faktorer.